

Polowanie czy barbarzyństwo?

tekst: **Dariusz Ożarowski**

*Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych w Słupsku
Oddział Zespołu w Gdańsku – Trójmiejski Park Krajobrazowy
Trójmiejska Grupa Lokalna OTOP*

15 sierpnia rozpoczął się okres polowań na krzyżówki, cyraneczki, czernice, głowienki oraz łyski, innymi słowy, od tego dnia dozwolone jest strzelanie do wymienionych wyżej czterech gatunków kaczek oraz łyski (jest gatunkiem spokrewnionym z żurawiami). Okresy polowań na poszczególne gatunki łowne sprecyzowane są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia okresu polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. nr 48, Poz. 459) i zaktualizowane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 września 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie

określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. nr 163, Poz. 1303).

Problem polega na tym, że okres polowań na wymienione wyżej gatunki ptaków rozpoczyna się co najmniej miesiąc za wcześnie. W połowie sierpnia wiele z tych ptaków wciąż opiekuje się pisklętami, które jeszcze nie uzyskały zdolności do lotu. W przypadku interesujących nas gatunków następuje to dopiero po 50-60 dniach po wykluciu. W przypadku kaczek (zwłaszcza z grupy kaczek nurkujących) oraz łysek, okres wychowu piskląt kończy się dopiero w pierwszej dekadzie września.

Głowienka (*Aythya ferina*)

fot. Andrzej Kośmicki

Prowadzenie polowań już od 15 sierpnia prowadzi do rozbijania rodzin i zwiększonej śmiertelności nie przygotowanych jeszcze do samodzielnego życia młodych kaczek i łysiek.

Według zgodnej opinii wielu organizacji pozarządowych w tym, między innymi: Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków (OTOP), Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra” oraz Klubu Przyrodników rozpoczynanie polowań od 15 sierpnia jest naruszeniem unijnej Dyrektywy Ptasiej (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa). Artykuł 7, ustęp 4 tejże Dyrektywy stwierdza wyraźnie i jednoznacznie:

„Państwa członkowskie zapewniają w szczególności, by na gatunki, do których stosuje się prawo łowieckie, nie były organizowane polowania w okresie wychowu młodych ani w czasie trwania poszczególnych faz reprodukcji.

W przypadku gatunków wędrownych zapewniają one w szczególności, by na gatunki, do których mają zastosowanie przepisy łowieckie, nie były organizowane polowania w okresie ich reprodukcji lub ich powrotu do swoich miejsc wylęgu.”

Kolejny problem, będący przyczyną znacznych szkód przyrodniczych powodowanych przez łowiectwo to brak umiejętności rozróżniania łownych gatunków kaczek od gatunków chronionych przez wielu myśliwych. Dotyczy to zwłaszcza licznej i łownej głowienki (przede wszystkim samic), która jest gatunkiem bardzo podobnym do podgorzałki – gatunku objętego ścisłą ochroną gatunkową, umieszczonego w Polskiej Czerwonej

Księdze Zwierząt w kategorii zagrożone (*ang. Endangered*) oraz jednocześnie narażonym na **wyginiecie w skali globalnej** (*ang. Near Threatened*).

Obecną populację podgorzałki w naszym kraju szacuje się na około 130 samic (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Monitoring Gatunków Rzadkich) i mimo zanotowanego ostatnio wzrostu liczebności polskiej populacji nadal nie odnotowano powrotu tego gatunku na dawne łęgowiska (z wyjątkiem jednego stanowiska w Polsce północnej). W skali Europy populacja tego gatunku szacowana jest na poziomie od 12 do 18 tysięcy par (BirdLife International 2012)

W związku z powyższym, kierując się zasadą ostrożności obowiązującą na obszarze Unii Europejskiej należałoby rozważyć wykreślenie głowienki z listy gatunków łownych (w prawie unijnym zasada ostrożności w dziedzinie ochrony środowiska została ustanowiona jako obowiązkowa, na podstawie art. 191 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej).

Nie należy również zapominać, że polowanie to przecież huk strzałów, które przyczyniają się do płoszenia gatunków chronionych (często rzadkich), co w przypadku późnych łęgów może mieć wpływ na sukces rozrodczy gatunków chronionych. Specjalnie wytresowany pies (którego każdy z polujących na ptaki łowne myśliwych musi posiadać), który wyszukuje i przynosi myśliwemu zastrzeloną kaczkę to również potencjalne zagrożenie dla wielu gatunków ptaków i ich łęgów. Penetrując siedlisko w poszukiwaniu upolowanego zwierzęcia płoszy on inne gatunki ptaków i tym samym może przyczynić się do strat w łęgach.

Podgorzałka (*Aythya nyroca*)

fot. Mateusz Ściborski

Psy myśliwskie przyczyniają się, między innymi do strat w koloniach rybitw, które jeszcze w połowie sierpnia mogą zajmować się wysiadywaniem jaj.

Przyrodnicy zajmujący się ochroną ptaków mają mnóstwo dowodów na fakt odbywania przez wymienione gatunki kaczek oraz łyski lęgów jeszcze w sierpniu. Zdjęcia obrazujące ten fakt można zobaczyć, między innymi na stronie internetowej OTOP (<http://www.otop.org.pl/aktualnosci/2012/08/14/378-polowanie-na-piskleta-1/>).

Osoby, które wykonały zdjęcia kaczkom, łyskom, perkozom lub łabędziom wodzącymi pisklęta w połowie sierpnia (lub później) proszone są o ich przesłanie (wraz z informacją o dacie i miejscu ich wykonania oraz swoimi danymi kontaktowymi) na adres pomocptakom@otop.org.pl. Zdjęcia te posłużą jako argu-

menty w dyskusjach z instytucjami odpowiedzialnymi za ochroną przyrody oraz decydującymi o terminach polowań. Miejmy nadzieję, że uda się wywalczyć przesunięcie obecnie obowiązującego początku okresu polowań o co najmniej miesiąc tak, aby polowania na gatunki łowne ptaków przestały być wreszcie przejawem zwykłego barbarzyństwa.

Literatura:

Głowaciński Z. (red.) 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa.
<http://www.birdlife.org> – Species fact-sheet: *Aythya nyroca*. BirdLife International 2012.
http://monitoringptakow.gios.gov.pl/98,monitoring_podgorzalki.html – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Monitoring Gatunków Rzadkich 2012